

—'Ακούστε με... ὄχι, καλλίτερα νὰ μὴ σᾶς πῶ τίποτε... Τὰ εἶπα στὴ νουνά μου καὶ γέλασε· μετὰ ἤρθε ἀνόητη.

—Λέγε, δὲν θὰ γελᾶσω. Ὅσο ἀνόητη καὶ ἂν ᾔην ἡ αἰτία, ἐγὼ ἕνα πράγμα θὰ διῶ μόνο, ὅτι αὐτὴ ἡ ἱστορία σὲ βασανίζει.

—'Αχ, θεῖέ μου, εἶδετε τὴ γειτόνισσα ποῦ μᾶς ἤλθε χθές;

—'Εκείνην τὴν ξανθοῦλα, τὴν ἀνοιχτόκαρδη;

—'Εξέφρασε τόσον μῖσος τὸ βλέμμα τῆς Σοφίας, ὅταν τοῦ ἔριψε ἐκεῖνο τὸ «ναί» στὸ πρόσωπο, ὥστε ἐνόμισα, ὅτι ἐμάντευσα πολλὰ πράγματα.

—'Αχ θεῖέ μου, αὐτὴ ἡ γυναῖκα μὲ γλωσσοτρῶγει.

—Τί εἶπες;

—'Αχ! νὰ μὴ γελᾶσετε.

—Λέγε, εἶπα, μὲ ἀπορίαν.

—Ναί, θεῖέ μου, αὐτὴ ἡ γυναῖκα ντύνεται, τρώγει, κοιμάται, γιὰ νὰ τὴν ἰδοῦν οἱ ἄλλοι. Ὁ ἄνδρας τῆς δὲν ἔχει δυνάμεις γιὰ τόσα ἐξοδα καὶ ὅμως τὸν ἐξαντλεῖ, ἀπορροφᾷ τὸ χρήμα ποῦ θὰ συλῶση τὸ μέλλον τῶν παιδιῶν τῆς, μὲ ἀσυνειδησία καὶ πάλιν τὸ μάτι τῆς εἶνε καρφωμένο στὸ σπῆτί μου, ποῦ πάγει τακτικά σὰν ρολόγι καὶ δὲν ἔχει ὅπως βλέπετε τίποτε περιττό.

Τὸ μάτι τῆς τὸ νοιώθω καρφωμένο ἐπάνω μου ἀκατάπαυστα καὶ τὸ μάτι αὐτὸ τὸ βάσκανο μὲ ληώνει, μὲ σκοιντᾷ στὸν τάφο, μὲ θανατώνει.

Μοῦ ἐφάνη ὅτι ἄκουσα πολλά.

—Μὰ αὐτὰ, παιδί μου, δὲν εἶνε λογικά.

—'Αχ! σᾶς τὸ εἶπα· κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ καταλάβῃ τὸ μαρτύριό μου, καὶ κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ μὲ θεραπεύσῃ. Αὐτὴ ἡ γυναῖκα μὲ θανατώνει. Δὲν τὸ πιστεύετε καὶ ὅμως εἶναι ἀπλούστατον. Ὅλο ἐμένα συλλογίζεται. Τί θὰ φορέσω, ποῦ θὰ πάγω, πότε θὰ γελᾶσω· ἐμένα καὶ ἡ ἀδιάκοπη αὐτὴ περὶ ἐμοῦ σκέψις, μὲ θανατώνει.

—Μὰ τότε γιὰτί δὲν θέλεις νὰ ταξιδεύσῃς;

—Γιὰτί; ἄχ! δὲν τὸ καταλάβετε.

—Μὰ πῶς θέλεις...

—Καὶ ὅμως εἶνε ἀπλούστατον. Τὸ μάτι τῆς τὸ φαρμακερὸ, μπορεῖ νὰ μὲ φθάσῃ καὶ νὰ ναυαγήσῃ τὸ βαπόρι ἢ νὰ πάθῃ τίποτε κανένα παιδί μου. Ἐγὼ παρακαλῶ νύχτα μέρα τὸ Θεό, ἂν ᾔην νὰ πάθῃ κανεὶς μας, νὰ πάθῃ ἐγὼ καλλίτερα. Ὁ Θεὸς μὲ ἀκούει καὶ βλέπετε, πεθαίνω μὲ τὴν πεποίθησιν· ὅτι μὲ θανατώνει ἡ ματιὰ τῆς γειτόνισσας καὶ μὲ τὴν βεβαιότητα, ὅτι ἐπέσυρα θεληματικῶς τοὺς κεραυνούς τοῦ Θεοῦ, διὰ νὰ σώσω ἐκείνους ποῦ ἀγαπῶ.

Ἡ λογικὴ μου ἐναυάγησε ὅλη, μὲ ὅλα τὰ ἐπιχειρήματά τῆς. Ἡ ἀνεψιά μου, εἶνε γυναῖκα χαμένη συλλογίσθηκα καὶ τίποτε δὲν μπορεῖ νὰ τὴν σώσῃ.

Μοῦ ἔτυχε μία ἄλλη τοιαύτη ἀσθενής. Ἐν ἀπὸ τὰ πολλὰ τῶν προλήψεων θύματα καὶ ἀπέθανε χωρὶς παράπονο καὶ χωρὶς νὰ ἀντισταθῇ εἰς τὸ κακὸν ρεῦμα, ποῦ τὴν παρέσυρε. Μὲ τὴν βεβαιότητα

μάλιστα, ὅτι εἶνε ἡρώις, ἀποθνήσκουσα διὰ τοὺς ἄλλους.

Ἐφυγα μὲ τὴν βεβαιότητα, ὅτι ἐντὸς ὀλίγου ἡ ἀνεψιά μου δὲν θὰ ὑπῆρχε πλέον, ἀνέφερα τὸ πρᾶγμα εἰς τὸν ἱατρὸν τῆς καὶ τὸν συνεβούλευσα νὰ μεταχειρισθῇ ὅλα τὰ πειστικὰ μέσα, διὰ νὰ τὴν ἀναγκάσῃ νὰ ταξιδεύσῃ.

Μετὰ πέντε μῆνας ἐπέστρεψα καὶ ἡ Σοφία δὲν εἰμποροῦσε πλέον νὰ κινήθῃ. Ἦτο κλινήρης.

—Δὲν σᾶς τὸ εἶπα; μοῦ εἶπε μὲ βαθὺν στεναγμόν, μ' ἐθανάτωσε ἡ ὀχεντρα. Καὶ ὁ Θεὸς μου δὲν τὴν τιμωρεῖ.

Παρεμέρισε τὸ παραπέτασμα καὶ μοῦ ἔδειξε μέσα εἰς τὸν γλοερὸν κῆπον, ἕνα ὠραῖο σπητάκι ζύλινο, ἀσπροδαμμένο.

—Βλέπετε; αὐτὸ τὸ σπῆτι εἶναι δικό τῆς μ' ὅλην τὴν σπατάλην τῆς, μ' ὅλα τὰ ἀτοπήματά τῆς καὶ μ' ὅλην τὴν ἀκαταστασίαν τῆς, ποῦ ἔπρεπε νὰ ᾔην τὴν τῶρα στάχτη τὸ σπητάκι τῆς. Ὅσον πάγει γίνεται μεγάλη καὶ τρανὴ καὶ ἐγώ... ἄχ, ἐγὼ θ' ἀφίσω τὸ Γεωργάκη μοναχὸ καὶ τὰ παιδιὰ μου ὀρφανὰ.

Ἐκλαψε καὶ τὰ δάκρυα ἐκεῖνα, ἔβρεχαν τὸ ληωμένο πρόσωπό τῆς... τὰ τελευταῖα δάκρυα ποῦ ἔχυσε, μ' ἐφάνέρωσαν τὸ μυστικὸ τῆς.

Δὲν τὸ εἶπα ποτέ εἰς κανένα καὶ μετὰ παρέλευσιν πολλοῦ καιροῦ, ἐμπρὸς στὸ νεοσκαμμένο τάφο τῆς, ἐψιθύρισα μὲ πόνον ἀπερίγραπτο.

—'Αχ δυστυχισμένη!! δὲν σ' ἐθανάτωσε τὸ βάσκανο τῆς γειτόνισσας μάτι. Ὅτι σ' ἐθανάτωσε, ἦταν ὁ φθόνος.

Ναί, χωρὶς καθόλου νὰ τὸ ὑποπτευθῇ ἡ ἀθώα καρδιά τῆς, ἐζήλευε τὴν εὐτυχίαν τῆς γειτόνος καὶ ἡ ζήλια αὐτὴ τὴν ἐθανάτωσε.

Καὶ βέβαια ἡ πρόβληψις κάμνει τὸν ἄνθρωπο πολὺ δυστυχῆ, ἀλλὰ ἡ ζήλια, ὁ φθόνος, τὸν ὅποιον οἱ ποιητὰὶ περιγράφουν γλωμὸ καὶ ἄσχημο, φαρμακῶναι μὲ φαρμάκι ἀλάθευτο.

Τί παράξενος μηχανισμὸς ἡ καρδιά τοῦ φθονεροῦ. Δὲν μπορεῖ νὰ χαρῇ τὴ δική του εὐτυχία καὶ κάμνει καὶ τοὺς ἰδικούς του δυστυχεῖς, ἀπλούστατα ἀπὸ λύπην... διότι ὁ ἄλλος εὐτυχεῖ ἢ θὰ εὐτυχίσῃ.

***Ἀλεξάνδρα Παπαδοπούλου.**

ΚΑΡΔΙΑ ΣΚΕΠΤΙΚΙΣΤΟΥ

Μυθιστορία Η. ARDEL.

(Συνέχεια σελ. 6).

Ἐκεῖνος ἐστράφη ἐξαφνισμένος καὶ ἐστάθη:

— Ἰσαβέλλα!... Σεῖς ἐδῶ!

— Ἐγὼ ἡ ἰδίᾳ, αὐτοπρόσωπη, καθὼς βλέπετε, ἐπρόσθεσε μὲ πρόσχαρην καὶ παιγνιδιάρικην φωνήν,

τείνουσα πρὸς αὐτὸν τὴν χεῖρα. Μήπως ἔχετε τὴν ιδέαν ὅτι ὑπάγεται τὸ Vevey ὑπὸ τὴν ἀπόλυτόν σας δικαιοδοσίαν, καὶ δὲν ἐπιτρέπεται εἰς ἄλλον κατένεα θνητὸν νὰ εἰσδύσῃ εἰς αὐτήν;

— Δὲν θὰ ἦτο καθόλου νόστιμον ἐκ μέρους μου ν' ἀποδεχθῶ τὴν ἀξίωσιν αὐτήν, πού μ' ἀποδίδετε, εἶπε μὲ τὸν ἴδιον τόνον πού μετεχειρίσθη καὶ ἐκείνη. Καὶ ἂν ἐγνώριζα πῶς ἐμέλλετε νὰ ἐλθῇτε, θά...

— Θὰ ἤρχεσθε βέβαια νὰ μὲ παραλάβετε, δὲν εἶν' ἔτσι. Θὰ ἦτο μεγάλη εὐγένεια ἐκ μέρους σου, ἐνῶ μάλιστα φαίνεται νὰ εἴσαι ὅχι ὀλίγον ἀπασχολημένος ἐδῶ.

Ἐτελείωσε τὴν φράσιν της μὲ τὸ ἄκρον τῶν χειλέων της καὶ μὲ κάποιον ἰδιαίτερον χαμόγελον, ἐνῶ τὸ βλέμμα της ὥλισθησε διὰ μέσου τῶν μεγάλων της βλεφαρίδων πρὸς τὴν Αἴλιαν, ἥτις ἀνέβαιναν ἤδη τὴν κλίμακα.

— Ἀπασχολημένος; ἀποροφημένος; Θεέ μου, ὅχι περισσότερο ἀπὸ τὰ Παρίσια, ὅταν ἔχω τὴν εὐχαρίστησιν νὰ σέ βλέπω κάθε μέρα.

Ἐκείνη εἶχεν ἀρχίσῃ τὴν προσβολήν. Δὲν ἐξεπλάγη ἀπὸ τὴν ἀπόκρισιν καὶ ἐπανελάβε μειδιῶσα.

— Ἀς παραδεχθῶμεν ὅτι δὲν ἐτοποθέτησες τὴν λέξιν «εὐχαρίστησις» ἐξ ἀπλῆς πολιτικῆς καὶ ἐπίτρεψέ μου νὰ σοῦ ἀναγγείλω ὅτι θ' ἀπολαύης ἐπ' ἀρετὸν τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος εὐχαρίστησιν.

Προσέκλινεν ἐλαφρῶς.

— Καὶ θὰ ἦτο ἀδικησις μου νὰ ἐρωτήσω ποία εὐτυχὴς σύμπτωσης σὰς ὡδήγει εἰς τὸ Vevey;

— Σύμπτωσης, μάλιστα... ἀλλ' εὐτυχὴς! ἡ λέξις ἐπιδέχεται συζήτησιν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον. Γνωρίζεις ὅτι ὁ πατέρας μου κάμνει ἐξοχὴν εἰς τὸ Evian, καὶ ἡ μητέρα, ἀποφασισμένη νὰ τὸν συνοδεύσῃ, μὲ παρέσυρε μαζί της διὰ νὰ μὴν ἀποχωρισθῇ ἀπὸ τὰ μικρά μου. Ἀλλ' εἶχαμεν ἀθλιώτατον καιρὸν εἰς τὸ Evian, πολὺ κρύο. Ἡ Σαβίνη μου ἐκρυσόγησεν ἄσχημα καὶ ἔβηκεν πρὸς μεγάλην μας ἀνησυχίαν. Ὁ ἰατρός μὲ υπεχρέωσε νὰ τὴν φέρω εἰς θερμότερον σταθμὸν, πρὸς τὸ ἄλλο μέρος τῆς λίμνης καὶ τέλος μου ὑπέδειξε τὸ Vevey.

— Ὅθεν δυνάμεθα νὰ εὐγνωμονῶμεν τὸ μητρικόν σας φίλτρον πού σὰς ὡδήγησε πρὸς ἡμᾶς, εἶπε μετ' ἐλαφροῦ σκώμματος τῆς φωνῆς, τὸ ὅποιον ἐκείνη δὲν ἀντελήφθη. Ἦτο γελασμένη τρομερὰ ἂν ἐπίστευεν ὅτι δὲν ἐγνώριζε τὴν ἀληθινὴν ἀφορμὴν τοῦ ἐρχομοῦ της εἰς τὸ Vevey. Ἐννοοῦσε ὅτι τὴν ἐξέπληττεν ἡ παράτασις τῆς διαμονῆς του ἐκεῖ. Ἴσως ἴσως φλύαρος φήμη νὰ τῆς ἔφερεν εἰς τὴν ἀκοήν της, συνηνωμένα τὰ ὀνόματα τῆς μίς Evans μὲ τὸ δικό του. Καὶ αὐτὸ θὰ ἦτο ἀρκετὸν νὰ τὴν κάμῃ νὰ ἐλθῇ διὰ νὰ μάθῃ κατὰ πόσον ἔπρεπε νὰ φοβῆται τὴν ἀγνωστον αὐτήν.

Χωρὶς ἄλλο εἶχεν ἔλθῃ προετοιμασμένη ν' ἀντιμετωπίσῃ πᾶσαν σύγκρουσιν· ἡ καλλονὴ της ἦτο θαυμάσια, ὅταν κατέβῃ εἰς τὸ πρόγευμα· διεγείρουσα

κατὰ τὴν διαβάσιν της, τὸν ἀσυναίσθητον ἐκείνον ψιθυρισμὸν τοῦ θαυμασμοῦ, πού τόσον ἡγάπα, μέχρι λατρείας, νὰ ἀκούῃ. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ φαγητοῦ διεσκέδαζε συνομιλοῦσα μετὰ τοῦ Ροβέρτου χαμηλοφώνως, ὡς διὰ νὰ τὸν ἀπομονώσῃ ἀπὸ τοὺς παρκαθημένους ξένους καὶ νὰ διαπιστώσῃ ὑπερφάνως τὴν φυσικὴν οἰκειότητα πού εἶχον ὡς ἐκ τῶν συγγενικῶν δεσμῶν. Ἦσθάνετο πρὸ πάντων εὐθυμον χαρὰν διότι ἠνάγκαζε τοιοῦτοτρόπως τὸν Ροβέρτον νὰ στρέφῃ τὴν προσοχὴν του ἀπὸ τὴν μίς Evans ἐκείνην, ἐν τῷ προσώπῳ τῆς ὁποίας ἐξ ἀρχῆς ἐννόησεν ἐπιφροσὸν ἀντίζηλον. Ἀλλὰ δὲν ἤθελε νὰ τὸν κάμῃ νὰ ἐννοήσῃ τὰς ἐντυπώσεις της.

— Αὐτὴ ἡ μικρὰ Ἀγγλίς, εἶναι τὸ πρότυπον πού ὠνεύρευσθε ἀπὸ τὸ Παρίσι; ῥώπησεν ἀποτόμως τὸν Ροβέρτον ὅταν ὕστερ' ἀπὸ τὸ φαγητὸν ἐξῆλθεν ἡ Αἴλιαν. Ἡ ἐκλογὴ δὲν εἶναι ἀτυχής... κατὰ τὰ φαινόμενα τοῦλάχιστον... Τὰ συγχαρητήριά μου Ροβέρτε.

Ῥωμίλει μ' ἐλαφρὸν τόνον, ἐξηπλωμένη νωχελῶς ἐπὶ τοῦ ἀνακλιντροῦ της, ἀπὸ τοῦ ὁποίου διὰ τῶν ἡμικλειστων της βλεφαρίδων εἶχεν ἐξετάσῃ προσεκτικῶς τὴν Αἴλιαν. Ὁ Ροβέρτος δὲν τὴν διέκοψε καὶ ἐκείνη ἐξηκολούθησε θέλουσα νὰ τὸν ἀναγκάσῃ ν' ἀποκριθῇ.

— Γνωρίζεις, φίλε μου, ὅτι οἰκτεῖρω ὀλίγον τὴν μικρὰν αὐτήν; Ἴσως ἀποδίδει σπουδαιότητα εἰς τὸ ἐνδιαφερόν μὲ τὸ ὅποιον φαίνεσαι πῶς τὴν τιμᾶς, καὶ βέβαια θὰ εἶναι δυσάρεστος ἡ ἀπογοητεύσις της τὴν ἡμέραν πού θὰ ἐννοήσῃ, ὅτι ὁ τόσον ἀφοσιωμένος καθολικός της ἦτον ἀπλούστατα περιέργος παρατηρητής. Ὅσον ἀφορᾷ σέ, θὰ μοῦ εἴσαι πιστεύω ὑποχρεωμένος πού σέ ἠνάγκασα νὰ ἔλθῃς εἰς τὸ Vevey.

Τὴν ἐκοίταξε μὲ παράδοξον βλέμμα.

— Δὲν γνωρίζω τί μοῦ ἐπιφυλάττει στὸ τέλος· ἡ ἐν Ἐλβετικῇ διαμονή μου, ἀλλ' ὅπωςδήποτε θὰ σοῦ εἴμαι ἀληθινὰ εὐγνώμων πάντοτε διότι μὲ ἠνάγκασες νὰ ἐκλέξω ὡς πεδῖον τῶν παρατηρήσεών μου τὸ Vevey.

Ἡ νέα γυνὴ ἡσθάνθη ἐλαφρὸν ῥίγος. Διατί Ῥωμίλει ὁ Ροβέρτος κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον; Ἦτο δυνατόν πράγματι, καθὼς τῆς ἐπέρασεν ἀπὸ τὸν νοῦν ἐνστικτως, νὰ μὴ τοῦ ἦτο πλέον ἀδιάφορος ἡ νέα ἐκείνη; Ἐκεῖ πού ἀπέτυχεν αὐτὴ μ' ὅλην τὴν ἱκανότητά της, τὰ θέλητρά της καὶ τὴν μαγευτικὴν της καλλονήν, θὰ ἐπετύγγανε λοιπὸν ἓνα παιδί δεκαεπτὰ ἐτῶν;

— Δοκιμάζει ἀπέναντι αὐτῆς τὴν ἀπλὴν περιέργειαν τοῦ ἐρασιτέχνου ψυχολόγου, ἐσκέφθη κατ' ἀρχάς. Τὸν διασκέδαζει καὶ τὴν σπουδάζει.

Τὸν διεσκέδαζε μονάχα; Ὀλίγας ἡμέρας κατόπιν ἀφ' οὗ ἦλθεν ἡ Ἰσαβέλλα δὲ μποροῦσε πλέον νὰ τὸ πιστεύσῃ. Ἦτο πολὺ πολὺ λεπτὴ ὥστε νὰ τῆς διαφύγῃ ἡ σημασία τοῦ τρόπου μὲ τὸν ὅποιον ὁ Ροβέρτος ἐκοίταζε τὴν νεκρὰν κόρην, ὥστε νὰ μὴν καταλάβῃ ὅτι τοῦ ἐνέπνεεν ἐκείνη ἄλλο τι ἀπὸ ἀπλὴν πε-

ριέργειαν καλλιτεχνικήν. Καὶ κρύφιος χόλος τὴν κατελάμβανεν ἐναντίον τῆς Αἰλιαν. Ἐπῆγε νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν κυρίαν de Crouville, ἀνυπόμονος νὰ τὴν ἐξετάσῃ. Καὶ ὅταν ἀδιαφόρως δῆθεν ἔριψεν εἰς τὸ μέσον τὸ ὄνομα τῆς Αἰλιαν, ἤκουσεν ἐκείνην νὰ τὴν ὀνομάζῃ «χαριτωμένο παιδί» καθὼς καὶ τὴν λαίδυ Evans «ὄχι κοινὴν φύσιν, γυναίκα ἐξόχως διακεκριμένην, καὶ ἀφοσιωμένην ἐξ ὀλοκλήρου εἰς τὴν ἐρванήν της ἀνεψιάν». Καὶ ἀπαξ ποῦ ἤρχισεν ἡ κυρία de Crouville ἐξηκολούθησε μὲ τὴν συνειθισμένην της ζωηρότητα. «Ἡ ἀγγελικὴ ψυχὴ δὲν θὰ δοκιμάσῃ εὐτυχίαν τελείαν παρὰ μόνον τὴν ἡμέραν ποῦ θὰ ἰδῇ ἀποκατεστημένην τὴν πτωχήν της Αἰλιαν... τὸ ὅποιον δὲν θὰ εἶναι καὶ πολὺ εὐκόλον!» ἐπρόσθεσε τελειώνουσα τὴν δημηγορίαν της χαμηλοφώνως, ὡς νὰ ὠμίλει καθ' ἑαυτήν. Ἡ Ἰσαβέλλα κατ' ἀρχάς δὲν ἔδωκε προσοχὴν εἰς τοὺς τελευταίους της αὐτοὺς λόγους, τοὺς ὁποίους ἤρπασε μὲ τὸ προσεκτικὸν της αὐτί, καθὼς οὔτε εἰς τὸ ἀπροσδόκητον ἐπίθετον, τὸ ὅποιον ἐπρόσθεσεν ἡ βρώνη de Crouville εἰς τὸ ὄνομα τῆς κορασίδος: «Πτωχὴ Αἰλιαν...» Καὶ διατί; εἶχε λόγους ἄρά γε ἡ κ. de Grouville νὰ διακρίνῃ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἐκείνην ποῦ ὠνόμαζε μικράν της Αἰλιαν.

(Ἀκολουθεῖ).

ΠΡΑΓΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΗ

* Γράμματα καὶ τέχνη. Μεγάλην αἰσθήσιν ἐνεποίησε καὶ πάλιν ἐν Γαλλίᾳ βιβλίον παλαιὸν μὲν τοῦ «Max Nordau», ἀρτίως δὲ μεταφρασθὲν ἐκ τοῦ Γερμανικοῦ κειμένου τοῦ 1885 ὑπὸ τὸν τίτλον «Ψυχολογικὰ παράδοξα». Γνωστὸν εἶναι ὅτι ὁ πολὺς συγγραφεὺς τῶν «Συνθηματικῶν ψευδῶν» καὶ τοῦ «Ἐκφυλισμοῦ» ἐκτιμᾶται ἐν Γαλλίᾳ ὅσον ὀλίγοι ἐκ τῶν ξένων, τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα μετὰ πολλοῦ πατάγου ἐξῆλθον τῶν ὀρίων τῶν ἰδίων των πατρίδων. Ἐννοεῖται δὲ ἔμενεν ὅλως διόλου ἀπρόσβλητος ὑπὸ τῆς ἐωλοκρασίας τοῦ γαλατικοῦ σκώμματος, μάλιστα ὅσον ἀφορᾷ τὴν μανίαν του νὰ ὑπάγῃ διασκέμους ἄλλους ἄνδρας ὑπὸ ἰδιαιτέρας τάξεως νευρώσεων (ψυχώσεων ὅπως θὰ ἔλεγεν ὁ ἡμέτερος κ. Σ. Ἀποστολίδης) εἰς τὰς ὁποίας δίδει μοναδικούς διὰ τὴν πρωτοτυπίαν των τίτλους, π.χ. ἀβουλία ἢ ἡχολαλία, μκττοῖσμός ἢ μασσοχισμός. Ἐκ τοῦ τελευταίου του αὐτοῦ βιβλίου μεταφερόμεν τὴν ἐξῆς περὶ γυναικὸς παράγραφον. «Ἡ γυνή, ἥτις ἀναγινώσκει μυθιστορήματα, ἢ συγχάζει εἰς τὰ θέατρα δὲν γνωρίζει ἂν ὁ ἀνὴρ ὅστις τὴν πλησιάζει εἶναι ἐκεῖνος ὅστις τῆς χρειάζεται· διότι δὲν ἔχει τὸ ὀργανικὸν ἰδεῶδες, ἀλλ' ἀναμνήσεις ἀπλῶς τῶν ἡρώων τοῦ δράματος ἢ τοῦ μυθιστορήματος. Συγχέει τὰς ἰδιοτροπίας της μετὰ τῶν ἀληθῶν ἀναγκῶν τοῦ ὀργανισμοῦ της, καὶ μετ' ἀσυγγνώστου ἐλαφρότητος κυριεύεται ὑπὸ εἰδούς

μισητῆς περιφρονήσεως ἥτις καθιστᾷ τὴν γυναίκα δστυχὴ ἐφ' ὅρου ζωῆς».

* Μόλις ὀλίγους μῆνας μετὰ τὸν τελευταῖον του τόμον «Les idées en marche» ἐνεφανίσθη πάλιν πρὸ τοῦ δημοσίου ὁ Léon Daudet μὲ νέον ἔργον ὑπὸ τὸν τίτλον «Τὸ ταξίδιον τοῦ Σακίππερου». Ὁ νεαρώτατος συγγραφεὺς, περιωνύμου πατρὸς υἱός, πολλάκις ἔχει ἤδη ἐλκύσῃ τὴν προσοχὴν τοῦ κοινοῦ διὰ τὴν ὅλως διόλου ἰδιόζυσαν καὶ πρωτότυπον ἀντίληψιν τὴν ὁποίαν ἔχει περὶ τοῦ κόσμου καὶ τῆς τέχνης· καὶ τὸ νέον του ἔργον εἶναι φιλοσοφικὸν μυθιστόρημα ἀποκλίνον ἐν πολλοῖς πρὸς τὸ εἶδος τὸ οὐτως καλούμενον «roman d' aventures». Ἀξιόσυστατον ἀνὰγνωσμα ὄχι... διὰ τοὺς πολλούς.

* Κολύμβημα καὶ ἀταβισμός. Ἐκτὸς τῶν ἐνύδρων ζώων, πάντα σχεδὸν τᾶλλα μαστοφόρα, τὰ μᾶλλον γειτνιάζοντα πρὸς τὸν ἀνθρώπον ὡς ἐκ τῆς κατασκευῆς των, κολυμβῶσιν, ἀνευ προηγουμένης ἐκμαθήσεως, ὅταν κατὰ πρώτην φοράν ἀναγκασθοῦν νὰ πέσουν εἰς τὸ νερό. Ὁ ἀνθρώπος ἀπεναντίας μανθάνει νὰ κολυμβᾷ ἀρετὰ δύσκολα καὶ σπάνιον εἶναι ὅταν εὑρεθῇ ὑπὸ τὰς ἰδίας περιστάσεις, νὰ κατορθώσῃ μὲ τὰς ἐνστιγματικὰς κινήσεις νὰ προχωρήσῃ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας. Αὐτὸ, λέγουν, ὀφείλεται εἰς περιπτώσιν φανεροῦ ἀταβισμοῦ.

Τὸ τετράποδον ποῦ θὰ πέσῃ εἰς τὸ νερὸν κάμνει, ἐξ ἐνστικτοῦ, τὰ ἴδια κινήματα τὰ προειδιάζοντα εἰς τὸν δρόμον, εἰς τὴν φυγὴν, καὶ τὰ ὁποῖα ἐν περιπτώσει κινδύνου, τοῦ ἐπιτρέπουσιν, ὅπως ἄλλοτε καὶ εἰς τοὺς προγόνους του, νὰ πορύγῃ αὐτὸν τὸν κίνδυνον. Αὐτὰ δὲ τὰ κινήματα, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον χρειάζονται καὶ διὰ τὸ κολύμβημα. Λοιπὸν τυχαίως καὶ κατ' ἀπλὴν σύμπτωσιν τὸ ἐνστικτον τοῦ τετραπόδου δρομέως, ὁδηγεῖ αὐτὸν νὰ κολυμβᾷ ὑποφερτῶς. Ὁ ἀνθρώπος ἀπ' ἐναντίας ἥτο ἐξ ἀρχῆς, ὡς γνωστὸν, ζῶν ἀναρριχητικὸν καὶ δενδροδίαιτον καὶ μόνον βαθμιαίως κατήντησε νὰ γίνῃ δῖπουν, ἐν περιπτώσει κινδύνου ἐπείγοντος, ὅτε ἡ σκέψις καὶ ὁ νῦς δὲν προϋπάρχει νὰ ἐνεργήσῃ τελειοφόρος, τὸ ἐνστικτον τῆς αὐτοσυντηρήσεως κάμνει ὥστε νὰναρρικωνται αἱ ἀταβιστικαὶ συνήθειαι, πρᾶγματι ἀνθρώπος πίπτων εἰς τὸ νερὸν κάμνει τὰς ἰδίας κινήσεις, τὰς ὁποίας ἔκαμνον ἄλλοτε οἱ πρόγονοί του διὰ νὰ καταφύγουν κινδυνεύοντες εἰς τὰς κορυφὰς τῶν δένδρων. Φανερόν ὅτι πολὺ ὀλίγον κατὰ ληλοι εἶναι αἱ κινήσεις αὗται διὰ νὰ διατηρήσουν τὸν ἀνθρώπον ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ νεροῦ.

Ἡ θέσις αὕτη, καθὼς τὴν συνοψίζομεν, δὲν φαίνεται ὀλίγον πιθανή, καθόσον μάλιστα ἐνισχύεται καὶ ὑπὸ τοῦ ἐξῆς γεγονότος· ὅτι οἱ πίθηκοι, πρῶτοι μὲς ἐξάδελφοι... τουλάχιστον, ζῶα δὲ ἀναρριχητικὰ ἀκόμη καὶ δενδροδίαιτα εἶναι, ὅπως λέγουν, κολυμβηταί... διὰ νὰ τοὺς κλαίῃ κανεῖς.

